

MEMO

Aan: Raadsleden
Van: Miriam Bode en Erik Peeters

Documentnummer:
711089

30 juni 2026

Zaaknummer:
537028

Onderwerp: Omgevingsvisie Boekel

Aanleiding

Naar aanleiding van het proces rondom de Omgevingsvisie Boekel is tijdens de commissievergadering van 24 juni 2026 gesproken over de verdere uitwerking en behandeling van de Omgevingsvisie.

Op 12 december 2024 heeft uw raad het Koersdocument vastgesteld, gelijktijdig met de Toekomstvisie Boekel als richtinggevend vertrekpunt voor de verdere uitwerking. De basis voor de Omgevingsvisie is vastgelegd in het Koersdocument als leidraad voor de ontwerp- en vaststellingsfase. Daarbij is afgesproken dat de Omgevingsvisie wordt opgebouwd uit bestaand beleid en enkele aanvullende wijzigingen hierop.

Inhoud Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie bestaat grotendeels uit een bundeling van bestaand beleid. De visie is primair richtinggevend en bouwt voort op al vastgestelde beleidskaders. Alleen waar noodzakelijk worden nieuwe beleidskeuzes gemaakt. Op deze nieuwe keuzes wordt later in deze memo nader ingegaan. Deze werkwijze sluit aan bij de keuze die eerder door uw raad is gemaakt om tijdig te voldoen aan de wettelijke verplichting om uiterlijk 1 januari 2027 over een vastgestelde Omgevingsvisie te beschikken. Deze aanpak wordt ook door veel andere gemeenten gevolgd.

Status van de Omgevingsvisie

Uw Raad heeft op 13 januari 2026 de "Beleidsnota Beleidscyclus en bestuurlijke rolverdeling Omgevingswet Boekel" vastgesteld. In deze beleidsnota is vastgelegd op welke wijze we vormgeven aan de Omgevingswet. De nota is als bijlage bij deze memo gevoegd. Onderstaande tekst komt uit deze nota.

Een Omgevingsvisie op hoofdlijnen betekent dat niet alle gewenste uitwerkingen direct zijn vastgelegd. In sommige gevallen is daarom behoefte aan een aanvullende stap tussen visie en uitvoering. Dit speelt met name wanneer de Omgevingsvisie voor een specifiek thema of gebied onvoldoende kaders biedt en er veel beleidsvrijheid bestaat. In zulke gevallen kan een beleidsnota uitkomst bieden. Een beleidsnota zal niet altijd nodig zijn: alleen wanneer de kaders uit de Omgevingsvisie onvoldoende richting geven, kan een beleidsnota helpen om de leemte te vullen. In die gevallen maakt de nota de vertaalslag van ambitie naar concrete beleidsdoelen: de gewenste situatie of het gewenste gedrag. Zo vormt zij, waar dat passend is, de schakel tussen de Omgevingsvisie en de uitvoering. De beleidsnota levert per thema of gebied duidelijke kaders en worden door de raad vastgesteld.

Om het verschil tussen beleidsnota en programma nog verder te onderstrepen zullen we in het vervolg spreken van (uitvoerings-)programma in plaats van programma. Dit benadrukt de focus op uitvoering.

De Omgevingsvisie vormt dus het strategisch kader voor het opstellen van beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's. Onder de Omgevingswet worden beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's gebruikt om de ambities en beleidskeuzes concreet uit te werken. Deze door uw Raad vast te stellen beleidsnota's leiden tot uitvoeringsprogramma's.

Uitvoeringsprogramma's worden door het college vastgesteld. De gemeenteraad wordt hierbij betrokken, bijvoorbeeld via het uiten van wensen en bedenkingen. Bij omvangrijke of beleidsmatig belangrijke uitvoeringsprogramma's zal de raad intensiever worden betrokken, bijvoorbeeld via themabijeenkomsten.

De Omgevingsvisie blijft een bevoegdheid van de gemeenteraad en kan, zodra ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, worden aangepast. In de praktijk wordt uitgegaan van een actualisatie eens per vier jaar, maar indien nodig kan uw Raad besluiten eerder tot actualisatie over te gaan.

Aanvullende keuzes

De Omgevingsvisie is hoofdzakelijk opgebouwd uit bestaand beleid. Er zijn enkele keuzes opgenomen die aanvullend of afwijkend zijn van eerder vastgesteld beleid.

- Voor wat betreft duurzaamheid is in de Omgevingsvisie een passage opgenomen over natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen. Hierin staat dat er gewerkt wordt aan nieuw beleid op dit thema.
- Voor het buitengebied geldt dat we een streven voor glastuinbouw in de Omgevingsvisie beschrijven (zoeken naar aanvullend glastuinbouwgebied bij de Middenpeelweg). Dit streven is nu niet in beleid gevat. Daarnaast is in de visie opgenomen dat we gaan voor extensieve landbouw in de beekdalgebieden. Vitaal Buitengebied Boekel wordt herijkt, wat zal resulteren in een nieuwe Beleidsnota Buurtschappen en een Regeling Kwaliteitsverbetering Landschap Boekel 2026. Uitwerking vindt plaats in een Beleidsnota Buitengebied (2027) gevolgd door een uitvoeringsprogramma.
- Voor wonen: er is nog geen beleid voor het beter benutten bestaande voorraad (woningdelen, splitsen, etc.). Dit wordt wel alvast benoemd in de omgevingsvisie. Het is de bedoeling dat dit beleid zo snel mogelijk aan uw raad wordt voorgelegd. Daarnaast is de gebiedsvisie Huize Padua niet helemaal overgenomen omdat niet alle bouwvelden zijn overgenomen.

Als aanvullende opmerking naar aanleiding van het debat in de commissie, geldt dat het huidige beleid al ruimte voor zonnevelden, zoals vastgelegd in het afwegingskader wind en zon op land, mogelijk maakt.

Traject Omgevingsvisie

De totstandkoming van de Omgevingsvisie verloopt in drie fasen.

1. Brede participatie

In 2025 heeft een brede participatie plaatsgevonden voor de uitwerking van de conceptvisie. Dit bestond onder meer uit een enquête begin 2025 en bewonersavonden in juni 2025 in Boekel en Venhorst.

2. Gerichte participatie

Begin 2026 hebben bijeenkomsten met college en raad plaatsgevonden om de hoofdlijnen van de visie te bepalen. Vervolgens zijn ook ketenpartners nadrukkelijk betrokken. Hiervoor loopt momenteel een inspraak- en gespreksronde.

Inmiddels hebben diverse organisaties (inhoudelijke) reacties ingediend, waaronder ZLTO, PeelrandWonen, de provincie, het waterschap, MijnGemeenteDichtbij, Bernheze en Huize Padua. Daarnaast wordt nog input verwacht van overige regiegemeenten en inwoners tijdens de inloopbijeenkomst op 30 juni 2026.

De huidige conceptversie wordt niet vastgesteld, maar vormt de basis voor de verdere uitwerking naar de ontwerp-Omgevingsvisie. Uw raad wordt door middel van het raadsvoorstel uitgenodigd wensen en bedenkingen kenbaar te maken over de concept-Omgevingsvisie voor zover aanwezig.

3. Vervolg

Alle ontvangen reacties tijdens de inspraakperiode worden beoordeeld. Waar mogelijk worden opmerkingen direct verwerkt. Meer beleidsmatige of bestuurlijke afwegingen worden verzameld en betrokken bij de opstelling van de ontwerp-Omgevingsvisie.

De ontwerp-Omgevingsvisie wordt vervolgens formeel ter inzage gelegd. Tijdens deze periode kunnen belanghebbenden zienswijzen indienen. De definitieve Omgevingsvisie wordt uiterlijk 1 januari 2027 vastgesteld.

Planning

1. Inspraakperiode (8 juni t/m 20 juli 2026)

- Gesprekken met ketenpartners;
- Geen wensen en bedenkingen van de gemeenteraad maar reacties van de fracties*
- Inloopbijeenkomst voor inwoners.

2. Verwerking inspraak (19 juli t/m 18 augustus 2026)

- Verwerken reacties;
- Ambtelijke toets;
- Bestuurlijke besluitvorming.

3. Ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage (27 augustus t/m 8 oktober 2026)

- Terinzagelegging (zes weken);
- Verwerken zienswijzen en ambtelijke toets (8 t/m 27 oktober 2026);
- Besluitvorming door het college.

4. Raadsbehandeling

- Themabijeenkomst (indien gewenst): 18 november 2026;
- Commissie: 25 november 2026;
- Vaststelling door de raad: 10 december 2026.

Bij het raadsvoorstel van december wordt ook een Nota van Zienswijzen aangeboden. Hierin zijn alle ingediende zienswijzen opgenomen, inclusief de wijze waarop deze zijn beoordeeld en verwerkt. Ook worden de wijzigingen ten opzichte van de ontwerpversie inzichtelijk gemaakt. Hierin zal ook ruimte zijn voor suggesties die voor 20 juli zijn ingediend.

*** Wensen en bedenkingen Raad versus Reacties van de Fracties**

Aan uw Raad wordt gevraagd om 2 juli geen aanvullende wensen en bedenkingen in te dienen op de concept-Omgevingsvisie, omdat deze eerder uitvoerig met u is besproken en de toen gemaakte opmerkingen zijn verwerkt. Deze werkwijze is volgens het Reglement van Orde van de raad.

Tijdens de commissiebehandeling van 24 juni jl is echter gebleken dat verschillende fracties nog aanvullende aandachtspunten willen meegeven en het niet lukt om gezamenlijke wensen en bedenkingen te formuleren. Uiteraard staat het vrij eenieder, ook fracties, suggesties, aandachtspunten en goede ideeën mee te geven aan het college. Deze reacties hebben echter een andere status en ander gewicht dan eventuele wensen en bedenkingen die de raad bij besluit aan het college meegeeft. Het meegeven van (significante) koerswijzigingen zullen via de formele wensen en bedenkingenprocedure meegegeven moeten worden.

Alle ontvangen suggesties voor 20 juli worden meegenomen in de afweging en, waar passend, door het college verwerkt in de ontwerp-Omgevingsvisie die vervolgens ter inzage wordt gelegd.

Concluderend

Op 2 juli besluit u op een concept Omgevingsvisie. U stelt de Omgevingsvisie niet vast. Dit wordt pas in december aan u gevraagd. Voor dat zover is, is er nog gelegenheid tot het indienen van suggesties door de fracties (voor 20 juli), wordt een inloopavond georganiseerd (30 juni), volgt een terinzagelegging (27 aug t/m 8 okt) en wordt een mogelijkheid voor een themabijeenkomst (18 nov) geboden, gevolgd door commissie en raadsbehandeling.

De Omgevingsvisie kan zo vaak de Raad dit wenst worden geactualiseerd, normaal gesproken staat hier een vierjarige cyclus voor.

Als de Omgevingsvisie in december wordt vastgesteld dient deze als basis voor de uitwerking ervan in beleidsnota's en uitvoeringsprogramma. Hierin krijgt uw Raad ook een rol.